

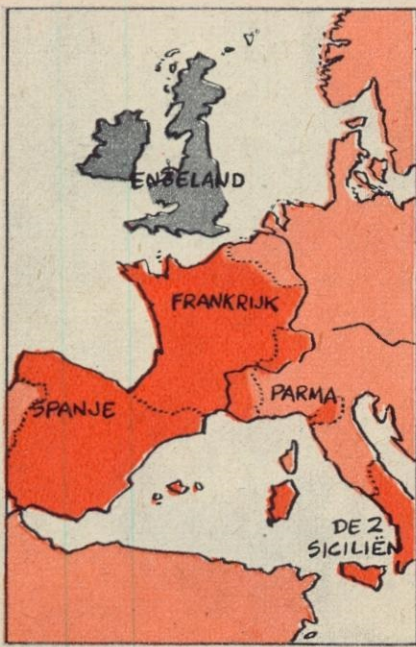
De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

SCHAAKMAT!...

AL naar gelang de Zevenjarige Oorlog zich aansleepte, werd het spel boeiender en gevaarlijker. Voor de Franse en voor de Oostenrijkse diplomatie kwam het er op aan het net, dat rond hen gespannen en dat steeds dichter toegehaald werd, te doorbreken. Onnodig te vertellen, dat het net gespannen werd door Engeland en Pruisen! En ziehier dan, hoe de schaakpartij om het Europees evenwicht eindigde...

1. — HET FAMILIE-PAKT

LODEWIJK XV, of beter gezegd de markiezin van Pompadour, had de leiding van de buitenlandse politiek in handen gegeven van de hertog van Choiseul. Men heeft gezegd dat Choiseul, te midden van de dwergen uit die tijd, een groot man was. In 1761 slaagde Choiseul er in alle vorsten uit het huis van Bourbon te groeperen in een militaire alliantie: de koning van Frankrijk, de koning van Spanje, de koning van de beide Siciliën, de hertog van Parma. Engeland zat een beetje verveeld met dat «familiepakt», te meer daar Spanje, omwille van zijn kolonies, te duchten was. Het bezat, alléén reeds in Noord Amerika, Mexico en Florida.

2. — KUNERSDORF

MARIA-THEREZIA van haar kant had Rusland en Zweden als bondgenoten. Deze alliantie hinderde Frederik II, te meer daar hij in 1759 te Künersdorf verslagen was en de Russen Berlijn ingenomen en geplunderd hadden. Gelukkig voor hem stierf tsarina Elizabeth in 1762. Haar opvolger, Peter III van Holstein, was een vriend van Pruisen en tekende de vrede. Zweden volgde dit voorbeeld. Frederik II had geluk!

3.-DE VERDRAGEN

OP 15 februari 1763, in het jachtpaviljoen van Hubertsburg, nabij Leipzig, dikteerde Frederik II aan Maria-Theresia de vredesvoorwaarden. Deze laatste moest Silezië definitief afstaan. Vijf dagen voordien had George III, te Parijs, de vrede gedikteerd aan Lodewijk XV. Deze laatste moest zijn koloniaal rijk afstaan: Indië, Senegal, de Antillen, de Ohio, de Mississippi. Louisiana werd aan Spanje afgestaan in ruil voor Florida, dat de Engelsen hadden ingepalmd, en vooral Canada. Heel Canada! «Enkele akkers sneeuw», zoals Voltaire het uitdrukte! Choiseul oordeelde, dat hij met het verdrag van Parijs de Engelsen een lelijke poets had gespeeld!...

4. — CORSICA

CHOISEUL had toch één troost. In 1768 kocht hij van de republiek van Genua het eiland Corsica. Een magere troost wanneer men Corsica vergelijkt met de uitgestrekte gebieden die, overzee, voor altijd waren verloren gegaan. Maar, het is een feit dat, het jaar nadien te Ajaccio, een jongen geboren werd die de naam Napoleon Buonaparte zou dragen. Choiseul kon echter niet voorzien dat deze jongen eens meester van Europa zou zijn, nietwaar?

5. — HET DROEVIG EINDE

IN afwachting, speelde Engeland de rol van scheidsrechter van Europa. Lodewijk XV stierf in 1774. Hij liet Frankrijk geruïneerd en vernederd achter. De koninklijke troon werd bespot en veracht. Toen het stoffelijk overschot van Lodewijk XV 's nachts doorheen het bos van Boulogne naar Parijs werd gebracht, zeiden de Fransen: «Hij heeft het gezegd: Après nous le déluge!», na ons de zondvloed. En Voltaire schreef: «De revolutie komt onvermijdelijk, en dát zal een herrie zijn!»